

РЕЦЕНЗИЈА

**НА УЧЕБНИК СО НАСЛОВ „PHRASEOLOGIE DER DEUTSCHEN SPRACHE“
(ФРАЗЕОЛОГИЈА НА ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК) ОД ПРОФ. Д-Р ДРАГАНА
КУЗМАНОВСКА, ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр. 1902-110/13 од 250. редовна седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на ден 22.6.2022 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- редовен професор д-р Силвана Симоска, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- вонреден професор д-р Даринка Маролова, Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„PHRASEOLOGIE DER DEUTSCHEN SPRACHE“ (ФРАЗЕОЛОГИЈА НА ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК)** од авторката проф. д-р Драгана Кузмановска, наменет за студентите на прв циклус студии на Филолошки факултет на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Филолошки факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Учебникот со наслов **„PHRASEOLOGIE DER DEUTSCHEN SPRACHE“ (ФРАЗЕОЛОГИЈА НА ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК)** од проф. д-р Драгана Кузмановска е пишуван според Наставниот план и програма за предметите Фразеологија на германскиот јазик и Лексикологија на германскиот јазик. Посочените предмети се изучуваат на студиите од прв циклус на Студиската програма по германски јазик и книжевност, на двете постоечки насоки - Наставна насока и насока Преведување и толкување, на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во четврта година, седми семестар. Предложениот ракопис е во согласност со наставната програма и во најголем обем ја опфаќа наставната материја за студиската програма за која е наменет. Авторката преку овој ракопис предложен како рецензиран учебник умешно ги споила наставните содржини на двата предмета Фразеологија на германскиот јазик и Лексикологија на германскиот јазик и изготвила материјал кој со сигурност претставува наставно помагало кое во целост ги исполнува очекуваните барања на предметните програми кои треба студентите од четврта година да ги апсолвираат, со што може да се заокружи четиригодишниот циклус од нивното студирање на Катедрата по германски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Податоци за обемот ракописот: Содржината на ракописот, кој е наменет за издавање на ова учебно помагало во вид на учебник по предметите Фразеологија на германскиот јазик и Лексикологија на германскиот јазик, е претставена во текст од вкупно 72 страница, надополнета со слики, структурирана во девет поглавја, а содржи и предговор, заклучок, глосар и секако библиографија од околу 70 литературни извори кои се користени во подготовката на материјалот. Учебното помагало е пишувано на германски јазик, во А4 формат со нормален проред, употребен е фонт Arial и со големина на буквите 11.

Обемот на ракописот и неговата содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и е во согласност со Наставните програми за реализација на наведените предмети.

Ракописот е подготвен според критериумите и стандардите согласно со Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Учебникот со наслов „**PHRASEOLOGIE DER DEUTSCHEN SPRACHE**“ (ФРАЗЕОЛОГИЈА НА GERMANСКИОТ ЈАЗИК) е индивидуална творба на авторката, затоа што обработува внимателно одбрана содржина, која е наменета за потребите на студентите германисти од четврта година на студии Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. Содржината претставена во ова учебно помагало, помалку или повеќе е застапена и во некои други учебни помагала од областа на лингвистиката, објавени на германски јазик, меѓутоа како целина и начин на обработка на материјата, учебникот е индивидуално авторско дело.

Краток опис на содржината: Ракописот е напишан на јасен и разбирлив германски јазик, прифатлив за студентите од четврта година коишто следат настава по предметите Фразеологија на германскиот јазик и Лексикологија на германскиот јазик. Текстот во учебникот се состои од вовед и девет поглавја, заклучок, глосар на употребените поими и секако користена библиографија неопходна за создавање на еден ваков стручен ракопис.

Потребата за создавање на еден ваков рецензиран учебник произлезе од потребата на студентите од Катедрата за германски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, кои ги слушаат предметите Фразеологија на германскиот јазик и Лексикологија на германскиот јазик.

На почетокот на учебникот во предговорот авторката проф. д-р Драгана Кузмановска ги воведува студентите во материјата предвидена за наставните предмети Фразеологија на германскиот јазик и Лексикологија на германскиот јазик, во кои е предвидена обработка и анализа на фразеологизмите, како специфични лексички единици. Благодарение на глобалниот пристап кон научните сознанија од сите страни на светот, таа ја истакнува необичната сила на фразеологизмите, кои продираат во сите сфери во општеството, во човековата дејност. Токму, ваквата нивна популарност го привлекува вниманието на авторката која како значајни јазични единици ги наведува токму фразеологизмите преку кои се пренесуваат човековите карактерни особини и мудрости за кои вели дека треба да им се предадеме и да ги употребиме како готови форми, благодарейќи им на пренесеното искуство на претходните генерации. Авторката свесна за нужноста за непречено одвивање на комуникацијата меѓу соговорниците како на мајчиниот така и на странскиот германски јазик се обидува да обработи една специфична лексичка категорија на зборови наречени фразеологизми, кои овозможуваат пренесување на пораката на еден сликовит, метафоричен, преносен начин успешно доловувајќи ја смислата.

Материјата што се обработува во овој учебник е систематизирана во девет поглавја, заклучок, глосар и користена литература.

Kurze Phraseologieforschungsgeschichte (Кратка историја на фразеолошките истражувања) е **првото поглавје** каде што се дава осврт на историскиот развој на фразеологијата на германскиот јазик и се наведуваат авторите кои ја обработуваат таа тематика меѓу најпознатите е и Флајшер, Бургер како и Пилц.

Второто поглавје е насловено како *Entstehungsquellen der Phraseologismen* (Извори на фразеологизмите) каде што се зборува за потеклото и всушност за начинот на нивното настанување. Овде како најрелевантни фразеолошки извори се наведуваат познатите антички и грчки филозофи, како што се Платон, Аристотел, Софокле, Хомер и многу други, потоа Библијата како непресушен извор на фразеологизмите, како и средновековниот латински јазик, масовната преселба на народите и секако фолклорот.

Hauptfunktionen der Phraseologismen (Главните функции на фразеологизмите) е насловот на **третото поглавје**, каде што авторката се обидува да даде јасна слика на функциите кои фразеологизмите ги имаат во јазикот и овде како најистакнати имиња се споменуваат Глезер, Бургер, Доналис итн.

Die populärste Termini (Популарни термини) е **четвртото поглавје**, каде што авторката се обидува да ги сумира резултатите добиени од видни лингвисти, паремиолози, научници, истражувачи и се обидува да излезе од тој т.н. термилошки хаос и како најсоодветен назив за оваа специфична лексичка категорија го избира поимот фразеологизам.

Wortverbindungen: freie oder feste? (Зборовни состави: слободни или цврсти?) е **петтото поглавје**, каде што се дава одговор на прашањата: Каква е разликата помеѓу

слободните и цврстите зборовни состави?, Како се разликуваат едните од другите? и сл. Авторката овде ги анализира образложувањата на видните Бургер, Флајшер, Чернишева, Вотјак/ Рихтер и други кои даваат одговори на овие прашања.

Merkmale von Phraseologismen (Обележјата на фразеологизмите) е **шестото поглавје**, каде што авторката зборува за морфолошките, синтаксичките и семантичките обележја на фразеологизмите поткрепена со истражувањата на видните Бургер, Флајшер, Доналис и други. Како заеднички заклучок е дека колку е понеразбирлива реченицата, толку е поголем степенот на идиоматичност, односно толку е поцврст фразеологизмот.

Klassifikation der Phraseologismen (Класификација на фразеологизмите) е **седмото поглавје**, каде што се зборува за прашањето за класификацијата на германските фразеологизми, кое е едно од централните, а истовремено и едно од најкомплексните прашања. Се смета за централно прашање затоа што само од добрата класификација зависи подобриот преглед на структурните и семантичките особености на одделни подкласи на фразеологизмите, нивен меѓуоднос, како и јасното одредување на фразеолошкиот инвентар на еден јазик, а со тоа и определување на фразеологијата како посебна лингвистичка дисциплина, а воедно се смета и за комплексно поради бројните и често целосно дивергентните критериуми од кои поаѓаме при квалификацијата, како и поради целосната комплексност и хетерогеност на фразеолошките формативи и нивната семантика. Како најкарактеристични класификации авторката ги издвојува оние на Флајшер, на Бургер, на Вотјак и Доналис.

Die wichtigste Klasse der Phraseologismen (Најважните видови фразеологизми) е насловот на **осмото поглавје**, каде што авторката ги сублимира само најважните видови на фразеологизми во современиот германски јазик, како би можел читателот да направи слика за тоа какви сè конструкции се вбројуваат помеѓу фразеологизмите. Овде авторката се потрудила да наведе бројни примери за секоја наведена категорија на фразеологизми со цел доближување на истите до студентите, до изучувачите на германскиот јазик и секако до сите заинтересирани за оваа тематика читатели. На тој начин таа дава јасен преглед на богатството и разновидноста на фразеолошкиот систем на современиот германски јазик.

Spracherwerb von Phraseologismen (Усвојување на фразеологизмите) како последно **деветто поглавје** зборува за усвојување на фразеологизмите како во мајчиниот така и во германскиот како странски јазик. Овде авторката ги истакнува тврдењата на Шерер дека: „Колку постар е ученикот, толку е подобра неговата фразеолошка компетентност“ и на Бургер, кој вели дека усвојувањето на фразеологизмите и нивната соодветна употреба не зависат само од возраста, туку и од индивидуалните искуства и знаења со кои располага ученикот.

На крајот следи **заклучокот** каде што се презентирани заклучоци од сите поглавја и се потенцира значајната улога на фразеологизмите во секојдневната комуникација.

Интересно е што на крајот од учебникот авторката се обидела да даде и глосар на поими кои се поврзани со оваа тематика и на тој начин да им помогне на студентите, изучувачите на германскиот јазик и воопшто на сите читатели и љубители на оваа тематика, кратко објаснување на поимите кои го карактеризираат ова дело.

Понуден е и разновиден литературен корпус кој е консултиран за изработка на рецензираниот учебник.

ЗАКЛУЧОК

Трудот на проф. д-р Драгана Кузмановска со наслов **„PHRASEOLOGIE DER DEUTSCHEN SPRACHE“ (ФРАЗЕОЛОГИЈА НА ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК)** е понуден за објавување на рецензиран учебник во електронска форма на веб-страницата од Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип е еден извонреден прилог од ваков вид, пред сè, за германската лингвистика воопшто. Авторката проф.

д-р Драгана Кузмановска, применувајќи современа теориска и емпириска поврзаност на аргументите, успешно и одговорно одговорила на поставените задачи. Преку методолошки издржаниот пристап сеопфатно се обработува германската проблематика врзана за предметите Фразеологија на германскиот јазик и Лексикологија на германскиот јазик, овозможувајќи ни научно релевантни сознанија од областа на оваа проблематика.

Содржината на ракописот, прегледноста и организираноста на секое поглавје, пристапот кон проблематиката и начинот на којшто е изложена материјата обезбедуваат успешно следење и совладување на теоретскиот дел од наставната дисциплина за која е наменет.

Исто така, приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање на електронска скрипта според Правилникот за единствени основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Ценејќи ги вредностите на трудот, Рецензентската комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го усвои овој извештај за објавување во е-библиотеката на веб-страницата на истиот универзитет како рецензиран учебник по предметите Фразеологија на германскиот јазик и Лексикологија на германскиот јазик.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Силвана Симоска, редовен професор, с.р.

Д-р Даринка Маролова, вонреден професор, с.р.